

ZARZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICTWA I ENERGETYKI

dnia 29 kwietnia 1972 r.

w sprawie eksploatacji sieci gazowych.

Na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. z 1962 r. Nr 32, poz. 150 i z 1971 r. Nr 12, poz. 117) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie określa szczegółowe zasady eksploatacji w jednostkach gospodarki uspołecznionej sieci gazowych:

- 1) niskiego ciśnienia — poniżej $0,5 \text{ N/cm}^2$ ($0,05 \text{ kG/cm}^2$),
- 2) średniego ciśnienia — od $0,5 \text{ N/cm}^2$ ($0,05 \text{ kG/cm}^2$) do 40 N/cm^2 ($4,08 \text{ kG/cm}^2$),
- 3) wysokiego ciśnienia — powyżej 40 N/cm^2 ($4,08 \text{ kG/cm}^2$), zwanych dalej „sieciami gazowymi”.

2. Szczegółowe zasady eksploatacji sieci gazowych stanowią uzupełnienie ogólnych zasad eksploatacji, ustalonych zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 1 września 1967 r. w sprawie ogólnych zasad eksploatacji urządzeń energetycznych (Monitor Polski Nr 51, poz. 254).

3. Zarządzenie nie dotyczy sieci gazowych technologicznych w zakładach górniczych i w rozlewniach gazu płynnego.

§ 2. 1. Sieciami gazowymi w rozumieniu zarządzenia są rurociągi służące do przesyłania i rozdzielania paliw gazowych oraz stacje gazowe redukcyjne, pomiarowe i rozdzielcze wraz z wyposażeniem.

2. Ilekroć w zarządzeniu mowa jest o ciśnieniu, należy przez to rozumieć nadciśnienie gazu występujące w sieciach gazowych podczas eksploatacji.

§ 3. 1. Przyjęcie do eksploatacji sieci gazowych nowych, przebudowanych lub po remoncie następuje po:

- 1) przeprowadzeniu prób wytrzymałości i szczelności,
- 2) sprawdzeniu działania urządzeń zabezpieczających, redukcyjnych i regulacyjnych, sterujących i odcinających oraz aparatury kontrolno-pomiarowej,
- 3) sprawdzeniu stanu powłok izolacyjnych,
- 4) sprawdzeniu stanu urządzeń ochrony przeciwkorozyjnej czynnej.

2. Sprawdzenie stanu urządzeń ochrony przeciwkorozyjnej czynnej (ust. 1 pkt 4) sieci gazowych nowych może być przeprowadzone w terminie do jednego roku od dnia przyjęcia sieci do eksploatacji.

§ 4. 1. Dokumentacja eksploatacyjna powinna zawierać:

- 1) rysunki montażowe rurociągów z oznaczeniem średnic oraz długości odcinków,
- 2) plany i profile rurociągów z oznaczeniem kolizji z innym uzbrojeniem terenu,
- 3) rysunki montażowe komór zasuwowych i urządzeń stacji gazowych,
- 4) dane dotyczące przepływów i spadków ciśnień paliw gazowych w rurociągach dla ustalonych punktów kontrolnych.

2. Dokumentacja eksploatacyjna sieci gazowych średniego i wysokiego ciśnienia w planach rurociągów powinna dodatkowo zawierać dane dotyczące pomiarów pionowych i poziomych sieci.

§ 5. 1. Napełnianie sieci gazowych powinno być dokonywane w porozumieniu z dostawcą paliw gazowych.

2. Napełnianie sieci gazowych wykonywać należy w taki sposób, ażeby nie powodować zaburzeń w sieci napełnianej, a pobór paliwa gazowego do napełniania nie powinien powodować zaburzeń w źródle zasilającym.

3. Napełnianie sieci gazowych powinno być dokonywane:

- 1) pod nadzorem osoby sprawującej nadzór nad eksploatacją sieci gazowych,
- 2) odcinkami lub zespołami odcinków nie przekraczającymi 20 km , po zaślepieniu wylotów odgałęzień, z wyjątkiem rur wydechowych służących do odpowietrzania sieci. Ciśnienie gazu przy odpowietrzaniu nie powinno przekraczać na początku napełnianego odcinka sieci gazowych:
  - a) dla sieci niskiego ciśnienia — ciśnienia roboczego,
  - b) dla sieci średniego ciśnienia — ciśnienia roboczego, lecz nie powinno być wyższe niż 5 N/cm^2 ,
  - c) dla sieci wysokiego ciśnienia — 20 N/cm^2 .

§ 6. 1. Zawartość tlenu w odpowietrzonych sieciach gazowych badana na końcówkach napełnianych sieci, na wylotach rur wydechowych służących do odpowietrzania, nie może przekraczać wielkości ustalonych normą lub warunkami technicznymi dla danego rodzaju paliw gazowych.

2. Pomiar sprawdzający zawartość tlenu w odpowietrzonych sieciach gazowych należy przeprowadzać co najmniej trzykrotnie, po ustabilizowaniu się składu wydychiwanej mieszanki paliwa gazowego z powietrzem.

3. Po odpowietrzeniu sieci gazowych dalsze napełnianie powinno się odbywać z przyrostem ciśnienia, mierzonym na początku napełnianego odcinka sieci gazowych, nie większym niż:

- 1) 5 N/cm^2 na minutę dla sieci średniego ciśnienia,
- 2) 10 N/cm^2 na minutę dla sieci wysokiego ciśnienia.

§ 7. Zabrania się napełniania bezwonnym paliwem gazowym sieci gazowych zasilających odbiorców bytowo-komunalnych bez uprzedniego nawonienia tego paliwa.

§ 8. 1. W czasie napełniania sieci gazowych należy w szczególności kontrolować szczelność rurociągów i wyposażenia.

2. Napełnianie sieci gazowych należy przerwać w razie stwierdzenia nieszczelności, których usunięcie nie jest możliwe bez opróżnienia sieci.

3. Napełnianie sieci gazowych może być wznowione po usunięciu nieszczelności (ust. 2).

4. Nie należy napełniać i opróżniać sieci gazowych podczas wyładowań atmosferycznych.

§ 9. Sieci gazowe eksploatowane, które mają być przystosowane do pracy przy zmienionych parametrach lub przy zmienionym rodzaju paliwa gazowego, należy przyjmować do dalszej eksploatacji po spełnieniu warunków określonych w § 3 ust. 1 pkt 1 i 2, z tym że obowiązek przeprowadzania prób wytrzymałości dotyczy sieci średniego i wysokiego ciśnienia przystosowywanych do pracy przy wyższym ciśnieniu.

§ 10. Eksploatację sieci gazowych należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie mieszaniny wybuchowej.

§ 11. Podczas eksploatacji sieci gazowych należy w stacjach gazowych oraz w innych wyznaczonych punktach kontrolnych prowadzić zapisy dotyczące co najmniej przepływów i ciśnień.

§ 12. 1. Programy pracy sieci gazowych wysokiego ciśnienia powinny być opracowywane nie rzadziej niż jeden raz w roku i powinny być bieżąco aktualizowane.

2. Programy pracy powinny zapewniać najbardziej ekonomiczne rozdzielanie paliw gazowych. W programach należy w szczególności uwzględnić:

- 1) wymaganą niezawodność zasilania odbiorców przyłączonych do sieci gazowych,
- 2) właściwe parametry paliw gazowych,
- 3) zmniejszenie strat paliwa przy przesyłaniu i rozdzielaniu paliw gazowych.

§ 13. 1. Analizy techniczno-ekonomiczne pracy sieci gazowych powinny być opracowywane nie rzadziej niż jeden raz w roku.

2. W analizach (ust. 1) należy uwzględnić w szczególności:

- 1) stopień wykorzystania zdolności przesyłania paliw gazowych w określonych warunkach,
- 2) ocenę wielkości strat paliwa przy przesyłaniu i rozdzielaniu paliw gazowych,
- 3) ocenę stanu technicznego sieci gazowych,
- 4) liczbę, rodzaje i przyczyny zakłóceń i awarii.

§ 14. Stan techniczny sieci gazowych oraz ich zdolność do dalszej pracy w danych warunkach eksploatacji powinny być oceniane na podstawie wyników przeprowadzanych okresowo oględzin i przeglądów.

§ 15. 1. Oględziny sieci gazowych należy przeprowadzać nie rzadziej niż:

- 1) jeden raz na miesiąc — sieci niskiego i średniego ciśnienia,
- 2) jeden raz na dwa tygodnie — sieci wysokiego ciśnienia,
- 3) na bieżąco — w stacjach gazowych ze stałą obsługą.

2. Podczas przeprowadzania oględzin należy w szczególności sprawdzać:

- 1) stan wyposażenia rurociągów i stacji gazowych,

- 2) wskazania przyrządów pomiarowo-kontrolnych,
- 3) stan podpór i zawiesznień,
- 4) stan studzienek i kanałów oraz stopień osiadania przykrycia rurociągów,
- 5) stan oznaczeń tras sieci gazowych,
- 6) stan rurociągów w miejscach skrzyżowań z rzekami, liniami kolejowymi i drogami,
- 7) szczelność rurociągów i wyposażenia.

§ 16. 1. Przeglądy sieci gazowych należy przeprowadzać nie rzadziej niż jeden raz w roku, z tym że przeglądy zaworów redukcyjnych i szybko zamykających należy przeprowadzać co najmniej co pół roku, a zaworów bezpieczeństwa i filtrów — co najmniej jeden raz na kwartał.

2. Przeglądy sieci gazowych powinny obejmować:

- 1) szczegółowe oględziny w zakresie określonym w § 15 ust. 2,
- 2) sprawdzenie działania zaworów bezpieczeństwa i szybko zamykających,
- 3) sprawdzenie działania zaworów redukcyjnych,
- 4) czynności konserwacyjne zapewniające poprawną pracę sieci gazowych.

§ 17. 1. Instrukcja o eksploatacji sieci gazowych powinna określać w szczególności:

- 1) zakres i zasady kontroli wytrzymałości i szczelności sieci gazowych,
- 2) zasady postępowania przy działaniu zaworów bezpieczeństwa i szybko zamykających, a także w razie zakłóceń w ich działaniu,
- 3) zakres i zasady kontroli pracy urządzeń do nawaniania gazu,
- 4) zakres i zasady kontroli pracy i stanu urządzeń ochrony przeciwkorozyjnej czynnej,
- 5) zakres i zasady kontroli stanu powłok izolacyjnych sieci gazowych,
- 6) czynności, które należy wykonywać po opróżnieniu sieci gazowych,
- 7) terminy prowadzenia zapisów (§ 11).

2. Część składową instrukcji stanowi schemat sieci gazowych z oznaczeniem wyposażenia sieci. Schemat ten powinien być wywieszony w widocznym i dostępnym miejscu, w pomieszczeniu wyznaczonym przez osobę sprawującą nadzór nad eksploatacją sieci gazowych.

§ 18. W razie przerwy w eksploatacji sieci gazowych dłuższej niż sześć miesięcy dalsza eksploatacja sieci może być prowadzona po ponownym przeprowadzeniu prób wytrzymałości i szczelności.

§ 19. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Górnictwa i Energetyki: w z. E. Porąbka

156

ZARZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY I WYCHOWANIA

z dnia 14 kwietnia 1972 r.

zmieniające zarządzenie Ministra Oświaty w sprawie zasad i warunków prowadzenia niepaństwowych szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z 1961 r. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115 i z 1972 r. Nr 16, poz. 114) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Oświaty z dnia 26 lutego 1965 r. w sprawie zasad i warunków prowadzenia niepaństwowych szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (Monitor Polski Nr 13, poz. 48) wprowadza się następujące zmiany: